

Tekstil İşçisinin Sesi

Sayı: 6

İletişim: tekstiliscisinin sesi@gmail.com

*Kadın ve erkek işçi kardeşler,
“Malum tekstil sektörü böyle” diye
başlayan cümleleri artık daha
başlamadan kesiyoruz. Bu böyle
gelmiş olabilir ama böyle gitmeyecek!
Sigortalı çalışmak, 8 saat işgünü,
insanca yaşayacak ücret, aksamayan
ödemeler, Cumartesi tatili istiyoruz.
Bunları hak ediyoruz. Ama kimsenin
bize bu hakları bağışlamayacağını da
biliyoruz. Hakkımızı biz alacağız. Bir
araya gelerek, omuz omuza vererek ve
mücadele ederek!
Artık söze patronu beklemeden biz
gireceğiz. Malum tekstil işçisi
böyledir, ensesine vurup lokmasını
alamazsın. Hakkımızı söke söke alırız!*

Tekstil İşçisinin Sesi diyor ki:

- Düşük ücretlere güvencesiz, sigortasız çalışmak istemiyoruz.
  - Sigortalı, güvenceli çalışmak hakkımız!
- Uzun çalışma saatlerine, karşılıksız fazla mesaiye hayır!
- Çalışma saatleri kısaltılsın! Cumartesi çalışma kaldırılsın!
- Paydos saatini bilmek, fazla mesai ücretini almak istiyoruz!
  - Ücretsiz izin dayatmasına son!
  - Sendika haktır, engellenemez!

Bangladeş faciası

Katil patronların bitmek bilmeyen kâr hırsı, katil kapitalizm!

Tarih 24 Nisan'ı gösterirken, Bangladeş'in başkenti Dakka'da içinde binlerce tekstil işçisinin çalıştığı Rana Plaza isimli bina çöktü. Ve 1.127 işçiye mezar oldu. 2.500 işçi de yaralandı. Sözkonusu plazanın sahibi Muhammed Sohel Rana'nın iktidardaki Avami Partisi'nin bölgedeki yerel gençlik lideri olması dikkat çekici. Binanın son üç katının inşaatını sonradan izinsiz şekilde tamamlayan Sohel Rana, yasadışı inşaat, ihmal ve işçileri tehlikeli koşullarda çalışmaya zorlamak suçlamalarıyla yargılanacak.

Ancak bu Bangladeş'te münferit bir durum değil. Bangladeş, sistematik bir şekilde tüm dünyanın tekstil patronları için ucuz işgücü cenneti haline gelmiş durumda. Sendikaların hesabına göre, tek başına yaşayan bir işçi için bile açlık sınırı 42 avro iken, ücretler 25 avroya kadar düşüyor. Resmi iş günü süresi 8 saat olmasına rağmen, çalışma süresi 15-16 saate kadar çıkıyor. Ve aradaki fazla mesainin karşılığı da tıpkı burada olduğu gibi çoğunlukla ödenmiyor.

Durumun böyle olduğunu görünce insan Bangladeş'in nasıl dünyanın en büyük üçüncü tekstil merkezi haline geldiğini daha iyi anlıyor. Tüm bu insanlık dışı koşullara kimsenin dur dememesinin cevabı da Bangladeş meclisinde gizli resmen. Neden mi? 350 sandalyeli Bangladeş meclisinde 30 milletvekili aynı zamanda tekstil patronu da ondan!

Bangladeş sadece patronlar için ucuz işgücü cenneti değil aynı zamanda Rana Plaza'daki

korkunç ölümler açısından da sicili çok kötü ve kabarık. Yani işçilerin ne işçilerin emeğinin doğru dürüst bir karşılığı var, ne de canının kıymeti! 1990'dan bu yana 33 büyük tekstil fabrikasında çıkan çeşitli yangınlarda 400 işçi yaşamını yitirmiş. Geçtiğimiz Kasım ayında sadece bir fabrikada çıkan yangında 112 işçi hayatını kaybetti. Rana Plaza'nın tekstil işçileri için toplu bir mezar olmasının ardından sadece iki hafta geçtikten sonra yine aynı şehirde bir tekstil fabrikasında çıkan yangında sekiz işçi yanarak öldü.

İş cinayetleri sadece binlerce kilometre uzaklıktaki işçileri değil, bazen yanı başımızda işçi kardeşlerimizi de buluyor. Geçtiğimiz yıllarda Bursa Nilüfer'deki tekstil fabrikasında çıkan yangında yaşamını yitiren işçilerin acısı hala içimizde. Neredeyse her gün başka bir işçi ailesinin evine düşüyor ateş. Her ölümden de başka bir bahane ileri sürüyorlar. Ama biz artık bu bahaneleri duymak istemiyoruz. Çünkü biliyoruz ki asıl neden patronların bitmek bilmeyen kâr hırsının insan hayatının önüne geçmesi, işçilerin bırakalım sağlığını, can güvenliğinin bile yok sayılması. Yani asıl neden bu düzenin kendisi. İş cinayetlerine daha fazla canımızı kurban vermemek, Bangladeş'teki gibi yıkılan binaların altında kalmamak elimizde. Güçlerimizi birleştirir ve birlikte mücadele edersek, bir gün yıkılan bu düzenin kendisi olacaktır. Ve o gün o enkazın altından ölümler değil, bambaşka bir dünya çıkacaktır.

Ömür törpüsü fazla mesailer ve haklarımız

Fazla mesailer, neredeyse tüm zamanımızı işyerlerinde geçirmemize neden oluyor. Sosyal ilişkilerimizden ve ailelerimizden kopuyor hatta bir araya gelemediğimizden haklarımız için örgütlenmeye de zaman bulamıyoruz. Bu arada ömrümüz kısalıyor, ömrümüz geçiyor, patronların da kârı artıyor. Üstelik ömürler sadece kısalıyor, fazla mesai sebebiyle oluşan yorgunluk, iş kazalarına sebep olarak ölümleri ve sakatlanmaları beraberinde getiriyor. O nedenle insanca yaşayacak bir ücretle çalışma saatlerinin kısaltılmasını talep ediyoruz. Ama bir yandan da bugün fazla mesai yapılması durumunda var olan düzenin hukukunda ne gibi kazanılmış haklarımızın olduğunu hatırlamak gerekiyor.

Çalışma süreleri

İş Kanunu 41. maddesi ve bu maddeye göre çıkarılan yönetmelikte **“Fazla çalışma, yasadaki yazılı koşullar çerçevesinde haftalık 45 saati aşan çalışmalardır”**. Kanunun 63. Maddesi uyarınca, haftalık normal çalışma süresi, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine, günde 11 saati aşmamak koşulu ile farklı şekilde dağıtılabilir.

Yasaklar

Fazla çalışma sürelerinin toplamı bir yılda 270 saatten fazla olamayacaktır. Gece çalışmaları ise yedi buçuk saati geçemeyeceğinden gece çalışmalarında fazla çalışma yaptırılamaz. 18 yaşını doldurmamış işçilere, iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesi ile önceden veya sonradan fazla çalışmayı kabul etmiş olsalar bile sağlıklarının el vermediği, işyeri hekiminin ve ya SGK başkanlığı hekiminin bunların bulunmadığı yerlerde her hangi bir hekimin raporu ile belgelenen işçilere, gebe yeni doğum yapmış ve çocuk emziren işçilere, kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalıştırılan işçilere fazla çalışma yaptırılamaz.

Ücretlendirme

Fazla çalışmada yarım saatten az çalışmada yarım saat, yarım saati aşan çalışmada bir saat olarak sayılır. Her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret, normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarın yüzde 50 yükseltilmesi suretiyle ödenecektir denilmektedir. (İş Kn. 41/2 yön.m 4) Örnek olarak, saati 10 TL ye çalışan işçi, fazla mesai olarak bir saatini 15 TL olarak almalıdır. Fazla çalışma ücretleri normal çalışma ücretleri ile birlikte

ödenmek zorundadır. Patron, normal ücrette olduğu gibi fazla mesai ücretlerini de en geç 20 gün içinde ödemek zorundadır.

Patrona karşı yasal olarak ne yapabiliriz?

Fazla saatlerde çalışmak için işçinin yazılı onayının alınması gerekir. Bu onay her yıl başında işçilerden yazılı olarak alınır. İşçinin ücret bordrolarında fazla çalışma sütunu bulunduğu halde bu sütunun boş bırakılması, işçinin fazla mesai yapmadığının kanıtı değildir. İşçinin böyle bir bordroyu imzalamış olması fazla mesai hakkından vazgeçtiğini göstermez. Fazla mesai yaptığı halde bordrosunda gösterilmeyen işçi bordroyu “ihtirazi kayıt” ileri sürerek imzalayabilir. Fakat, bordroda fazla çalışma varsa ve işçi bu bordroyu ön koşulsuz imzalamış ise fazla çalışmasını tanıkla değil sadece yazılı delille ispatlayabilir. Bu nedenle işçilerin, işyerinden puantaj kayıtlarını veya fazla mesai defterlerinin suretlerini alarak saklaması faydalıdır. İşçilerini bu sürelere aykırı şekilde çalıştıran patrona, şikayet ya da tespit edilmesi halinde Bölge Çalışma Müdürlüğü tarafından idari para cezası verilir.

Fazla çalışma ücretlerinde zamanaşımı süresi 5 yıldır. Bu sebeple geriye dönük olarak ancak 5 yıllık fazla çalışma ücreti talep edilebilir. İşçi, fazla çalışma ücreti ödenmediği takdirde sözleşmesini haklı nedenle feshedebilir. Sözleşmesini haklı nedenle fesheden işçi, kıdem tazminatına hak kazanabilmekte fakat ihbar tazminatına hak kazanamamaktadır.

Şüphesiz ki işçiler kazanılmış haklarını ararken hukuksal mücadeleyi elden bırakmamalıdır. Fakat hukukun bir takım olanakları olduğu gibi sınırları da vardır. Çünkü egemenler, işçi sınıfının mücadele ederek kazandığı hakları ilk fırsatta budamak için çaba gösterir. Bu sebeple işçilerin, kazandıkları hiçbir hakkı örgütlenmeden ve mücadele etmeden sürekli biçimde elinde tutamayacaklarını unutmamak gerekir.

Güçlü İplik işçisine mektup var!

Merhaba,

Bizler, İstanbul'un çeşitli mahallerinde çalışan tekstil işçileriyiz. Sömürüye ve haksızlığa karşı gelip patronlara karşı ancak işçilerin birleşerek mücadele etmesinin sorunlarımızı çözeceğini düşünüyoruz. Bundan sebeple, tekstil işçilerinin mücadele kürsüsü olan bir işçi bülteni çıkartıyoruz. Tekstil İşçisinin Sesi, İstanbul'un birçok atölye ve fabrikasında dağıtılıyor. Bültenimizi ker okuyan işçi arkadaşımız sömürülmekten kaynaklı sorunları sadece kendilerinin değil birçok işçinin de yaşadığını görüyorlar. Mücadele eden işçilerin haberlerini gördüklerinde içlerinde bir kıvılcım yanıyor. Tekstil İşçisinin Sesi, aynı zamanda tekstil işçilerinin haberleşme ağı görevini de görüyor. Sizin mücadelenizi, gazetelerden okuduk. Adıyaman'da böyle bir mücadelenin verilmesi bizim umutlarımızı arttırıyor. Aşağıda Tekstil İşçisinin Sesi bülteninin çalışmalarına katılan İstanbul'dan bir grup işçinin size yazdığı bir mektup bulunuyor.

Selam olsun Güçlü İplik işçisine!

Selam olsun mücadeleye!

Arkadaşlar, hepinizi yüzlerce kilometre mesafeden en sıcak sınıf ve dayanışma duygularımızla selamlıyoruz. Tekstil İşçilerinin Sesi olarak Adıyaman'da yürüttüğünüz mücadele sanki İstanbul'da bir tekstil fabrikasında yapılmış gibi yakın bize. İşçi sınıfının dayanışması, yüzlerce kilometreyi bir anda bir kaç adıma dönüştürecek kadar güçlüdür.

250 Güçlü iplik işçisinin sadece sendikaya üye oldukları için işten atılması, tekstil patronlarının bizim en ufak hak arama eylemimize bile tahammülleri olmadığını gösteriyor. Patronlara göre bizler asgari ücrete tamah edelim, sigortasız, güvencesiz çalışalım, uzun mesai saatleri arasında kaybolalım. Onlar istiyorlarki bizler ücretli köleler haline gelelim.

Sizin gibi milyonlarca tekstil işçisi benzer koşullarda çalışıyorlar, sömürüyorlar. Sömürüye dur diyen, hakkını yedirmeyen, sendikasına üye olan sizlerin yanındayız. Sizin mücadeleniz bizim mücadelemizdir.

Yaşasın sınıf dayanışması!

Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!

İstanbul'dan tekstil işçileri

Birbirimizden haberdar olalım!

**Haberlerinizi, Şikâyetlerinizi ve
Önerilerinizi Bizimle Paylaşın
Yayınlayalım**

Telefon: 0(530) 112 91 09

tekstiliscisininsesi@gmail.com

facebook.com/tekstil.iscisi